

[Εφημερίδα Συντακτώ ν, 29.5.2017, του Δημήτρη Ψαρρά: Με την \[απάντηση της διευθύντριας του Ιδρύματος Χάινριχ Μπελ Ολγας Δρόσου \\(«Εφ.Συν.», 24/5\\)\]\(#\)](#) φάνηκε ότι ολοκληρώνεται μια δύσκολη συζήτηση γύρω από το ζήτημα του αντισημιτισμού στην Ελλάδα.

Προηγήθηκε η παρουσίαση από τον [Απόστολο Λυκεσά στην «Εφ.Συν.» \(5/5\)](#) της σχετικής μελέτης του Ιδρύματος με τίτλο «Αντισημιτισμός στην Ελλάδα σήμερα. Εκφάνσεις, αίτια και αντιμετώπιση του φαινομένου» (Θεσσαλονίκη 2017), την οποία υπογράφουν οι Γιώργος Αντωνίου, Σπύρος Κοσμίδης, Ηλίας Ντίνας και Λεόν Σαλτιέλ.

Ακολούθησε η άμεση αντίδραση του Γιάννη Δραγασάκη στο twitter («Θεωρείτε όντως ότι η αναφορά στον Σάιλοκ συνιστά αντισημιτισμό; Και η εφημερίδα υιοθετεί άκριτα αυτή την “εκτίμηση”; Μήπως χάνεται το μέτρο;») και η σφοδρή καταγγελία του ΠΑΜΕ, ότι με το δημοσίευμα «αναπαράγονται άθλιες συκοφαντικές και προβοκατόρικες για το κίνημά μας αναφορές που χαρακτηρίζουν το ΠΑΜΕ ως αντισημιτική δύναμη και φτάνουν στην αθλιότητα να γράφουν ότι το ΠΑΜΕ βεβηλώνει μνημεία του Ολοκαυτώματος».

Ο συντάκτης της εφημερίδας απάντησε ότι για το περιεχόμενο ευθύνονται οι υπογράφωντες τη μελέτη και ξεκαθάρισε ότι διαφωνεί κι αυτός με πολλά από τα συμπεράσματά της («Εφ.Συν.», 8/5).

Ποιο είναι το συμπέρασμα του αναγνώστη από όλα αυτά; Από πρώτη ματιά, ότι έγινε πολύ κακό για το τίποτα. Αν όμως επιχειρήσει κανείς να διαβάσει πιο προσεκτικά τη μελέτη και τις αντιδράσεις που προκάλεσε η δημοσιοποίησή της, θα διαπιστώσει ότι αυτός ο δύσκολος «διάλογος» είναι εξόχως αποκαλυπτικός. Καταρχάς αυτό που είναι σαφές είναι ότι αισθάνθηκαν θιγμένοι και αντέδρασαν μόνο εκπρόσωποι της Αριστεράς. Παρά το γεγονός ότι στη μελέτη καταλογίζονται αντισημιτικές απόψεις σε πολλά στελέχη της Νέας Δημοκρατίας (Αδωνις Γεωργιάδης, Μάκης Βορίδης, Μισέλ Ασημακοπούλου, Αθανάσιος Πλεύρης), αλλά και των ΑΝ.ΕΛΛ., από αυτές τις πτέρυγες δεν υπήρξε παρόμοια ευαισθησία. Δεν συζητάμε καν για τη Χρυσή Αυγή που θεωρεί τον αντισημιτισμό συστατικό στοιχείο της «κοσμοθεωρίας» της. Ο λόγος είναι ότι η Αριστερά θεωρεί την υπόθεση του ρατσισμού και ειδικά του αντισημιτισμού ξένη προς την ιδεολογία και την παράδοσή της. Θα επιχειρήσω παρακάτω να σχολιάσω αυτή την πεποίθηση. Ξεκινώ από τα δυο στοιχεία που προκάλεσαν τις αντιδράσεις.

Οι αναφορές στον Σάιλοκ

Είναι άραγε υπερβολή η επισήμανση ότι οι αναφορές στον Σάιλοκ εμπεριέχουν αντισημιτικές συνδηλώσεις, ακόμα και όταν εκφέρονται από την Αριστερά; Θα αρκούσε να μετρήσει κανείς τις σχετικές αναφορές της Χρυσής Αυγής για να απαντήσει στο ερώτημα. Ο χαρακτηρισμός «σύγχρονοι Σάιλοκ» συνοδεύει διαρκώς τα προπαγανδιστικά κείμενα της ναζιστικής οργάνωσης που αναφέρονται στους δανειστές ή και εν γένει τους «ξένους».

Χρησιμοποιώντας, μάλιστα, αυτό τον όρο, η Χρυσή Αυγή θεωρεί ότι «καλύπτει» τις ευθείες αντισημιτικές της αναφορές. Για τον ίδιο λόγο γίνεται συνεχής αναφορά στον «τοκογλύφο Σόρος», ή ακόμα και σε τράπεζες «σιωνιστικών συμφερόντων». Το ζήτημα δεν είναι αν ο Σέξπιρ είχε αντισημιτική διάθεση και σε ποιο βαθμό η εποχή του σημαδεύονταν από αυτή τη μορφή ρατσισμού, όπως επισημαίνει η διευθύντρια του Ιδρύματος Χάινριχ Μπελ.

Εξάλλου στο ίδιο έργο του, τον «Εμπορο της Βενετίας», ο Σέξπιρ μάς έχει παραδώσει και την περίφημη «απολογία» του Σάιλοκ, την οποία δικαίως ο Μάριος Πλωρίτης χαρακτηρίζει «έξοχη συνηγορία όχι μόνο για τον ίδιο αλλά και για τη φυλή του όλη, και ένα μνημείο αντιρατσισμού, εξαιρετικά τολμηρό για την εποχή του» («Ο πολιτικός Σαίξπηρ», Αθήνα 2002, σ. 197).

Αναρωτιέται ο Σάιλοκ: «Κι όλα αυτά γιατί; Γιατί είμαι Οβριός. Κι ο Οβριός μάτια δεν έχει; Δεν έχει ο Οβριός χέρια, όργανα, μάκρος, φάρδος, μυρουδιά, χαρά, λύπη, πάθος; Τρώει ή όχι το ίδιο ψωμί; Λαβώνεται ή όχι με τα ίδια τ' άρματα; Παθαίνει τις ίδιες αρρώστιες, γιατρέβεται με τα ίδια γιατρικά, κρυώνει, ζεσταίνεται απ' τον ίδιο χειμώνα κι απ' το ίδιο καλοκαίρι όπως ο Χριστιανός ή όχι; Σα μας τρυπάτε, δε ματώνουμε; Σα μας γαργαλάτε, δε γελούμε; Σα μας φαρμακώνετε, δεν πεθαίνουμε;» (μετάφραση Αλέξανδρου Πάλλη).

Το μνημείο του Ολοκαυτώματος

Το ΠΑΜΕ και το ΚΚΕ από την πλευρά τους αδυνατούν να κατανοήσουν ότι οι «παρεμβάσεις διαμαρτυρίας» σε μνημεία του Ολοκαυτώματος, στο όνομα της συμπαράστασης στον αγώνα των Παλαιστινίων και με στόχο την καταγγελία του κράτους του Ισραήλ, δεν παύει να αποτελεί «βεβήλωση».

Οχι μόνο επειδή προϋποθέτει την ταύτιση των Εβραίων όλου του κόσμου με την κρατική πολιτική του Ισραήλ, αλλά κυρίως επειδή βασίζεται σε ένα καθαρά αντισημιτικό σόφισμα. Η

τόσο διαδομένη ταύτιση του σημερινού Ισραήλ με το Τρίτο Ράιχ, όσο κι αν το αρνούνται εκείνοι που την επιχειρούν, είναι ο σύγχρονος έμμεσος τρόπος άρνησης του Ολοκαυτώματος.

Ακόμα και οι πιο ακραίοι «αρνητιστές» παραδέχονται την ύπαρξη Εβραίων θυμάτων του ναζισμού και συνομολογούν την αγριότητα των Ες Ες και των στρατοπέδων συγκέντρωσης. Εκείνο που αρνούνται είναι τη μοναδικότητα της Σοά, δηλαδή την εμπρόθετη και σχεδιασμένη επιχείρηση αφανισμού του εβραϊκού λαού από τους ναζί, καθώς και την ύπαρξη στρατοπέδων εξόντωσης.

Η χρήση των μνημείων του Ολοκαυτώματος για την κριτική της πολιτικής του Ισραήλ είναι γι' αυτό τον λόγο απαράδεκτη και ορθώς επισημαίνεται από τους συντάκτες της μελέτης.

Το επιχείρημα που συνήθως χρησιμοποιείται προκειμένου να δικαιολογηθεί ο σύγχρονος αντισημιτισμός είναι ότι οι πράξεις αυτές δεν στρέφονται κατά των Εβραίων, αλλά κατά των «σιωνιστών». Μόνο που πρόκειται για προσχηματικό ισχυρισμό. Στα περισσότερα κείμενα η λέξη «σιωνιστής» είναι απλή μετωνυμία του «Εβραίου». Με εγκύκλιό του προς τους συντάκτες του ιστοτόπου της ναζιστικής οργάνωσης ο Μιχαλολιάκος δίνει την ακόλουθη οδηγία: «Δεν υπάρχουν νέγροι, υπάρχουν μαύροι. Δεν υπάρχουν Εβραίοι, υπάρχουν σιωνιστές. Δεν υπάρχουν γύφτοι, υπάρχουν ρομ».

Και βέβαια στην παγίδα αυτή έχει πέσει και το ανώτατο δικαστήριο της χώρας, αποδεχόμενο τον ισχυρισμό του Κωνσταντίνου Πλεύρη, ότι ο αντισημιτικός και φιλοχιτλερικός του λίβελος (με φράσεις του τύπου «έτσι θέλουν οι Εβραίοι, διότι μόνον έτσι καταλαβαίνουν: εντός 24 ωρών και εκτελεστικό απόσπασμα» ή «Εβραίος και άνθρωπος είναι έννοιες αντιφατικές, δηλαδή η μία αποκλείει την άλλη») δεν στρέφεται κατά των Εβραίων, αλλά κατά των... Εβραιοσιωνιστών.

Ο αντισημιτισμός στην Αριστερά

Τα απελευθερωτικά προτάγματα της Αριστεράς θεωρητικά θα απέκλειαν τη σύμπλευσή της με τον αντισημιτισμό. Ειδικά η ελληνική Αριστερά ήταν επί χρόνια λιγότερο επιρρεπής στα κηρύγματα του αντισημιτισμού από ό,τι η Αριστερά άλλων χωρών.

Ο ιδιαίτερος ρόλος των Εβραίων στο ελληνικό εργατικό κίνημα, η ταξική διάρθρωση της

πολυπληθέστερης κοινότητάς τους, εκείνης της Θεσσαλονίκης, η καταφυγή στο ΕΑΜ την εποχή των ναζιστικών διώξεων, αλλά και η χρήση του μύθου της «εβραιομπολσεβικικής συνωμοσίας» από την αντικομμουνιστική προπαγάνδα του μεσοπολέμου, της κατοχής και του εμφυλίου δεν το επέτρεπαν. Μάλιστα τα πρώτα χρόνια της δημιουργίας του κράτους του Ισραήλ η εμπειρία των αυτοδιαχειριζόμενων κιμπούτζ προκάλεσε θερμό ενδιαφέρον αριστερών αναλυτών.

Τα πράγματα άλλαξαν από τα τέλη της δεκαετίας του 1960, με την καθυστερημένη εισαγωγή στη χώρα μας της αντισημιτικής προπαγάνδας που είχε αναπτυχθεί στη Σοβιετική Ένωση και κορυφώθηκε μετά τον Πόλεμο των Εξι Ημερών. Οι νέες προτεραιότητες της εξωτερικής πολιτικής της ΕΣΣΔ οδήγησαν τότε σε ανοιχτά αντισημιτικές θέσεις, στο όνομα του «αντισιωνιστικού αγώνα».

Τα επίσημα σοβιετικά κείμενα εκείνης της περιόδου περιλαμβάνουν τόσο ακραία αντισημιτικές θέσεις, ώστε τα επικαλείται σήμερα η Χρυσή Αυγή. Ο «θεωρητικός» της οργάνωσης Γ. Λύκος θα βασιστεί στο έργο του Τροφίμ Κίτσκο «Ιουδαϊσμός και Σιωνισμός!» (1968) και των Γιούρι Ιβάνοφ και Εβγκένι Εβσέγιεφ «Φυλαχθείτε! Σιωνισμός!» (1969).

Αυτός ο καθαγιασμένος από τη μητρόπολη του σοσιαλισμού «αντισιωνιστικός αγώνας» οδήγησε και μεγάλα τμήματα της ελληνικής Αριστεράς -παραδοσιακής και επαναστατικής- στην υιοθέτηση του ίδιου ερμηνευτικού σχήματος και στη δαιμονοποίηση του Ισραήλ και του σιωνισμού.

Και όταν η Ελλάδα απείχε από την ψηφοφορία στη Γ.Σ. του ΟΗΕ που κήρυξε τον σιωνισμό «ρατσισμό» (10/11/1975), η Αριστερά θεώρησε ότι δικαιώθηκε η δική της σύμπλευση με το «σοσιαλιστικό στρατόπεδο», τις αραβικές χώρες και εκείνες του Τρίτου Κόσμου που συγκρότησαν την πλειοψηφία.

Σιωνισμός, ρατσισμός και ιμπεριαλισμός έγιναν σιγά σιγά ισοδύναμοι και στη συνέχεια ταυτόσημοι όροι για αριστερούς αρθρογράφους και συγγραφείς. Και πολύ γρήγορα ο «διεθνής σιωνισμός» μετατράπηκε στον αόρατο εχθρό που κρύβεται πίσω από κάθε «ανθελληνική» επιβουλή: πίσω από τους εμπρησμούς, τους Τούρκους, τους «Σκοπιανούς», κ.λπ. Αυτή η «ανθελληνική» συνωμοσία που εξυφάνεται από κάθε λογής «σιωνιστικές» υπερεθνικές οργανώσεις δεν εξάπτει τη φαντασία μόνο της Ακροδεξιάς. Τον Μάιο του 2009 είδαμε να διαδηλώνουν με διαφορά μιας μέρας η νεολαία του ΛΑΟΣ και η ΚΝΕ έξω από τον Αστέρα της Βουλιαγμένης, όπου συνεδρίαζε η Λέσχη Μπίλντερμπεργκ.

Το συμπέρασμα είναι ότι χρειάζεται να διαβάσει κανείς με μεγαλύτερη προσοχή μελέτες όπως αυτή του Ιδρύματος Χάινριχ Μπελ, ακόμα κι αν θεωρεί ότι οι παρατηρήσεις της είναι άνισες ή άδικες. Και να έχει κατά νου τα λόγια ενός κατεξοχήν αντιιμπεριαλιστή και υποστηρικτή των λαών του Τρίτου Κόσμου, του Φραντς Φανόν: «Όταν ακούτε να κακολογούν τους Εβραίους, τεντώστε τ' αυτιά σας: για σας μιλούν».

ΠΗΓΗ: [ΕΦ.ΣΥΝ., 29.5.2017](#)